

CENTENARI DE LA COLÒNIA

Primera capella de la Colònia

Actual temple de la Colònia

Cents anys de vida parroquial d'un poble.

La Colònia de Sant Pere, està assentada sobre els terrers que ocupava l'antiga regió de Ferrutx del districte moro d'Artà, on es feren forts els sarraïns quan els exèrcits en campanya del Rei En Jaume I s'apoderà de Mallorca. Aquest fet roman registrat amb múltiples detalls en el Llibre dels Feyts. Així sabem que el mateix Rei lluità amb els seus homes fins que el dia 31 de Març de 1230 els moros de les muntanyes d'Artà es rendiren.

Aquests paratges foren seliejats pel Rei En Jaume II de Mallorca per a constituir-hi la cacera de la Casa Reial de Mallorca.

L'any 1302 el Rei comprà alqueries i rafals per aquesta finalitat.

El Rei En Sanxo de Mallorca amplià encara la Devesa de Ferrutx, afegint-hi més terres i poblant-la de porcs senglars i de seros i hi anà de caça l'any 1321.

Però els nostres reis no s'hi engrescaren massa en la Devesa de Ferrutx. Pel maig de l'any 1333, els procuradors reials Bernat Jana i Bernat Vallverd veneren un tros a Gil des Colomers, de Morell, i a Jaume Ferrer de Benialgorfa, en acte realitzat davant el notari Joan de Fàbregues.

Una part de la Devesa de Ferrutx anà a parar a l'esmentat Jaume Ferrer, ajuntant-la a la seva alqueria de Benialgorfa, avui Ermita de Betlem.

Benialgorfa i la part de la Devesa contigua passà a Joan Morey, en un acte de donació, renunciació o transacció fet davant el notari Pere Prohom l'any 1409. La família Morey la uní a la seva propietat, posteriorment anomenada Son Morey, que la posseí fins a mitjan segle XIX.

Els seus successors, basant-se a la "Llei de Colònies Agrícoles i Poblacions Rurals" de l'any 1868 fundaren La Colònia de Sant Pere. El plànol de la nova població fou aprovat per un Decret de dia 17 d'Agost de l'any 1880. Els seus primers pobladors estaven exempts de pagar contribucions i d'acomplir el servei militar.

L'any 1881 hi havia ja 19 famílies que sumaven 97 habitants.

La Colònia de Sant Pere ja constituïa un petit poble, però hi mancava l'assistència espiritual dels coloniers. La cosa no es perllongà massa, ja que dia 6 de Juny de l'any 1882, el Bisbe de Mallorca encarregà a l'Econom d'Artà, Mn. Pere Josep Llopart i Oliver la benedicció de la primera capella intitolada de Sant Pere semblantment al poble.

La capella de la Colònia de Sant Pere romanía sota la cura i administració de la parròquia d'Artà, de la qual fou nomenat, pocs anys després, Rector Mn. Gabriel Salvà i Medinas.

Des del primer moment el rector, vicaris i altres sacerdots de la parròquia d'Artà serviren als coloniers en la celebració de la missa, tots els diumenges i festes, en l'administració del viàtics

(Passa plana 5)

Pensar en veu alta

PENSAR EN VEU ALTA

No m'agrada gens:

- que alguns polítics tinguin camises de tants de colors;
- que es confongui la convicció amb la conveniència;
- que s'identifiqui la democràcia amb el desordre;
- que es sembri el camp polític de rumors sense confirmar;
- que es faci política i no se governi;
- que l'oposició no trobi mai res per alabar al que governa;
- que es critiqui per a tot arreu i sense donar la cara;
- que es doni el vot a l'imatge i no a la tasca i al treball;
- que la diplomàcia sigui sovint una escola de mentides;
- que els regidors desconguin el sentir d'un poble;
- les dictadures de dreta, d'esquerra i... d'enmig;
- i moltes de coses més.

M'agrada molt:

- ::: que els homes siguin feliços als seus principis;
- ::: viure d'acord a les meves conviccions;

BELLPUIG
REVISTA QUINZENAL
Nº 38 IV EPOCA 5 Juny 1982

DIRECTOR:

Rafel Umbert i Sureda

CONSELL DE REDACCIÓ:

Miquel Morey
Antoni Gili
Jaume Mayol
Climent Obrador
Joan Pastor
Guillem Artigues
Jeroni Ginard
Pere Pep Gil
Pep Català
Andreu Dalmau
Mª Pilar Lucas
Pere Gili
Sèbastia Tous
G. Bisquerra (admor.)

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:

SANT SALVADOR, 2 -ARTÀ-
Tel. 56 20 20

IMPRIMEIX:

GRÀFIQUES LLEVANT
C/ Ciutat, 55 -ARTÀ-

Dipòsit Legal P. M. 57-1969

PARE NOSTRE DEL CEL... (1)

Avui, en un món i en una societat sense pare,

que es rebel·la contra el pare
i contra tota casta de paternalisme,

¿té sentit dir-li a Déu Pare?

¿No indica una debilitat,

una inseguretat,

un desengany en la nostra realitat d'homes?

¿No és projectar totes les nostres pors i soledats en un ser que ens construïm per tranquil·litzar-nos?

¿No serà que no ens volem convèncer que el pare que creïm omnipotent ens ha fallat i intentem construir-ne un que no ens falli?

I bé. Per Jesús que ens demana que comencem la nostra pregària amb la mateixa paraula que solia començar la seva...

¿quin significat tenia dirigir-se a Déu amb l'apel·latiu "abba" (Pare)?

Aquesta expressió que tenia un sentit molt personal i molt familiar suposa en boca de Jesús una novetat que indica una familiaritat i un respecte.

La manera com Jesús viu la relació amb el seu Pare no té res d'infantil, ni d'alienant.

La narració de les temptacions n'és un bon exemple:

davant la possibilitat que se li ofereix de trobar en el Pare un refugi que l'excusi d'enfrontar-se amb la dura realitat d'una vida adulta,

reacciona amb plena independència, que és, al mateix temps, acceptació d'una dependència radical del Pare.

Tota la vida de Jesús consisteix en assumir les diverses situacions dures i amargues que el van treballant com a home, sense contemplacions ni miraments.

El pare no li és cap funció consoladora. Si el sent com a roda de seguretat i motiu de confiança absoluta.

Tot ho espera del Pare, tot ho viu en el Pare

però això no li estalvia de viure-ho ell en la pròpia carn.

Arrelat en l'amor, viu plenament les conseqüències de ser home.

Jesús ens ha mostrat que vivia intensament com a fill

i al mateix temps profundament com a home.

Ell ha sabut interpretar en tota la seva vida la dependència del Pare i la pròpia personalitat.

En ensenyar-nos a dir "Pare nostre" Jesús ens convida a tenir envers del Pare la seva mateixa actitud.

(Pensaments trets del llibre "Pare Nostre" de Miquel Estradé)

L'equip parroquial

::: que la democràcia sigui cosa de tots;

::: que la notícia respongui sempre a la veritat;

::: que els polítics estiguin sempre al servei de la comunitat;

::: saber reconèixer els mèrits del contrari;

::: que els fets estiguin sempre d'acord a les promeses;

::: que tot hom parli clar i llampant;

::: que la diplomàcia estigui al servei de la veritat;

::: que la "sala" sigui la casa de tots;

::: que la política deixi d'esser un misteri;

i moltes de coses més

Gregori Mateu

ECOS

Nacimientos:

Día 13 de mayo.- Bárbara González Sureda, de Pedro y María. C. de Gómez Ulla, 42.

Día 22.- Alberto Damián Llaneras Bauza, de Juan y Margarita. C. Oasis, 18.

Día 24.- Catalina Tous Ginard, de Gabriel y Margarita. C. de la Pureza 17.

Defunciones:

Día 15 de mayo.- Juan Jaume Canet, a) Pistola, de 80 años, viudo. C. de N'Amadeo, 6.

Día 15.- Miguel Gayá Píris, a) Monjo, casado, de 72 años. C. de R. Blanes, 92.

XERRIM-XERRAM

Vaja marruell amb "Sa Residència"! Pareix que a darrere hi ha més política que a Les Malvines. Quan ens regalen pràcticament uns plans i un disseny més o manco dignes sembla que no convé tot això, no convé a uns quants grups més o manco interessats. Així haurem de pagar plans, no es farà el projecte que ens donen i es perdrà pràcticament la fesomia de la Posada dels Ollors. Vaja un rebom-bori que hi ha armat!!!

*****

I ara una de mel. A la fi s'ha posat la farola que faltava a la part de dalt del Carrer d'En Puput. Els vecins estan molt agraïts. Estam molt contents que l'Ajuntament a poc a poc vagi arreglant les manques del nostre poble.

*****

De lo que es parla molt per dins la vila és de la guerra de Les Malvines. Hi ha opinions per a tots els gusts. N'hi ha d'Anglòfils i d'Amèricallatinòfils. En una discussió molt violenta vàrem poder escoltar un home que deia: "Noltros hem d'anar amb s'Argentina perquè xerren com noltros". Fins ara no ens havíem donat compte de què la llengua dels països sudamericans fos el català. Què l'hi deuen haver introduït fa poc? perquè quan era hora no ens hi deixaren anar.

*****

Seria ben necessari que l'Ajuntament arreglàs d'una vegada el problema de l'aigua ja que sinó haurem de triar entre regar els jardins fets i els que fan o abeurar-nos noltros.

*****

Al cap i a la fi "las perchas" de la Plaça Nova comencen a empènyer. Ens havien donat un bon retgiró amb l'exsecallada. Creiem haver-los d'emprar per a fer foguerons. El problema hagués estat a l'hora de penjar els paperins de les verbenes. Clar que sempre haguessin pogut plantar faroles i així hi veuríem un poc més

*****

Aquesta vegada pareix que va en sèrio lo de posar els noms dels carrers amb les plaques noves escrites amb català que quedaven sense posar. Ja era hora! Pansàvem que abans de posar-les, ja les ens farien tornar canviar.

*****

Finalment poden dir que dia 31 de maig han començat les obres de "Sa Residència".

Groc i Negre

LLÀTRA DE LLETRA

nova publicació artanenca

El mes de maig, ha sortit al carrer el nº 1 de la publicació local "Llatra de Lletra", nascuda i feta pels alumnes de l'Institut de BUP.

En aquest primer número, que conté 20 planes, s'inclouen diferents articles on es tracta la problemàtica de l'Institut, opinió, política internacional, història, poesia, etc.

A l'Editorial s'assenyala que la publicació es farà amb català ..

com a norma general (com a defensa d'una cultura i llengua pròpies nostres)...". Més endavant, a la mateixa editorial, diu: "... La revista neix amb una idea diferent segons cada un, però lo que acceptam tots és que ha d'esser crítica, lliberal, que intenti fer reflexionar les persones i que, fonamentalment, serà d'opinió...".

Li desitjam. Llarga i profitosa vida.

PROEZAS DE UNA

PALOMA MENSAJERA

Una de las mayores proezas de la colomboyfila mallorquina, acaba de tener lugar en la suelta desde Evora (Portugal), a unos mil kilómetros de distancia, y en la que participaban diversas palomas mallorquinas (San Lorenzo, Manacor, Campos, Santanyí, Palma y Artá), consiguió llegar en primer lugar, un macho rodado, propiedad del colomboyfílo local, Gabriel Ferrer Serra.

El hecho resulta muy meritorio si se tienen en cuenta que las adversidades atmosféricas que junto a la gran distancia a recorrer, hacían difícilísima la travesía. Nos cuenta su propietario que la suelta tuvo lugar el sábado día 16 a las 15,30 horas y eran esperadas el domingo, pero, debido a la niebla reinante tanto en tierra como en el mar y al viento en contra que soplaban con fuerza, se tenían muy pocas esperanzas. El lunes siguiente, en una de las habituales visitas al palomar,

esperando lo que se apuntaba casi imposible, Gabriel Ferrer halló a la que sería la primera que realizó esta travesía. No podía creérselo y la alegría que sintió fue inmensa. Este bravo animal, que lleva el número de anilla 198.000 de 1980 y que en el pasado año viajó cuatro veces a Ibiza, una desde Alicante y otra de Chinchilla (Albacete) continuando en el presente con otras cuatro travesías desde aquella isla, una desde Alicante y una de Valdepeñas (Ciudad Real), culmina la presente temporada con esta gran proeza.

Cabe señalar que, por la noche del mismo lunes la Sociedad local se puso en contacto con otras sociedades y se supo que, al atardecer del mismo día, había llegado otra paloma, en Campos y el miércoles otra en Manacor.

En otra información daremos un resumen de los resultados obtenidos en la presente temporada, que se ha calificado como de malísima.

CLIMATOLOGIA ARTANENCA

MES D'ABRIL

Pluja: 27 litres.

Temperatura mínima: Dia 4 = 5°C.

Temperatura màxima: Dia 22 = 20°C.

Temperatures mitjanes

Mínima ..... 9,6 °C

Màxima..... 16,8 °C.

Situació angoixant per falta d'aigua,

GENT DE PER LA COLÒNIA

"Bellpuig" deixa avui l'espai "Gent de per la vila" i visita La Colònia de Sant Pere que aquests dies commemora el centenari de la benedició del seu primer temple. Avui vespre hi haurà un concert per la Banda de Música Municipal i demà dia 6 de juny actuarà "Artà balla i canta". Hi haurà concelebració eucarística presidida pel Bisbe de Mallorca.

Un grapat de coloniers enterats com ningú dels assumptes i problemes de La Colònia donen el seu punt de vista per a aconseguir fer de La Colònia un lloc acollidor i obert, on tots els qui ho vulguen puguin viure-hi amb gust.

- 1ª. Com trobes l'ambient de La Colònia?
- 2ª. Quines són les necessitats més peremptòries a cobrir?
- 3ª. Segons el teu criteri, està ben atesa la gent jove?
- 4ª. Què faries per a millorar la vida dels coloniers?
- 5ª. Vols afegir res més?

PEDRO GARAU PLANISI

- 1.- En verano, el ambiente es bastante bueno, no tanto ruido como Cala Ratjada, pero mucho mejor porque si se desea aún encuentras tranquilidad. En invierno no hay ambiente ninguno.
- 2.- Hay varias necesidades a cubrir, una de ellas, por ejemplo es la falta de un autocar de linea, que al terminar el período escolar, nos que damos en la Colonia sin medio de transporte público para ir a Artà.
- 3.- La gente joven está bastante desatendida, hacen falta más formas de distracción.
- 4.- La vida de los "coloniers" podría mejorarse un poco, si se organizaran más actos recreativos para pequeños y grandes.
- 5.- No

*****

GABRIEL JORDA MANRESA

- 1.- En un pueblo pequeño como es la Colonia, pienso que no debería de haber convivencia a grupos. El ambiente en sí, excesivamente aburrido, sobre todo en invierno.
- 2.- Para mí hay varias, pero la más urgente serían: Asunto sanitario y comunicación.
- 3.- No. Francamente, no.
- 3.- Si la vida del Colonier depende en un 80% del campo, si un año la cosecha no va bien, nos resentimos todos. Si hubiese alguna industria el margen de seguridad sería más amplio y la juventud podría disponer de algún puesto de trabajo, que hoy por hoy, se tiene que buscar fuera. Quedan muchos años.
- 5.- Solamente desear que esta hoja, no siga el camino de otras. (la papelera).

*****

ANTONIO LLANERAS ESTEVA

- 1.- Per una part un ambient d'una gran cordialitat i unió, com una gran família. Per altra banda un front molt preocupant en quant al futur colonier, per una manca de creació de llocs de feina per sa nostra joventut.
- 2.- Moltes són les necessitats a cobrir, però al meu veure ses més importants són:

Telèfon, xarxa d'aigua potable, cloaques, poliesportiu i ampliació des moll.

- 3.- No. Estam falts d'instal·lacions de llocs d'esplai.

- 4.- Realitzar les necessitats més urgents exposades a la segona pregunta; afegint-hi una major preocupació urbanística, on hi hagués més zones ajardinades, passetjos, i d'esplai. Per crear un poble residencial; on crec que amb aquestes realitzacions el problema des futur de Sa Colònia no seria tan descoratjador.
- 5.- Com a delegat de l'Alcaldia i resident: Demanar a tots es nadius que segueixin amb sa unitat que els caracteritza; i als estiuiejants més col·laboració amb els nadius.

I exigir a l'Ajuntament una major preocupació per la creació d'aquest poble residencial que tots desitjam, per a bé de Sa Colònia; Què és d'Artà!.

*****

*****

JAIME LLULL ORELL

- 1.- Es un ambiente tranquilo, en plan familiar, muy adecuado y agradable para los amantes de la naturaleza, pero tal vez le faltan sitios para los más bullangueros.
- 2.- Creo que son muchas: Un médico permanente, una farmacia, teléfono para todos los solicitantes a un precio asequible, un grupo escolar completo, alguna empresa capaz de absorber puestos de trabajo, sobre todo

de los más jóvenes y un complejo deportivo.

- 3.- La gente joven, entre otras cosas, necesita trabajo, diversión y vida cultural y espiritual. Creo que en todos estos conceptos podría estar mejor.

- 4.- Intentaría lograr lo del punto dos, y después y como que pedir no cuesta nada, pondría cines, residencia de ancianos, una linea de autocares que enlacen con Artà y Palma, etc, etc.....

- 5.- Sí. Uno de los principales atractivos de la Colonia es el mar. Yo pediría a todos que conserven la costa lo más limpia posible. Es en bien de todos y creo que vale la pena.

*****

*****

SALVADOR MARTI BISBAL

- 1.- Un ambiente muy familiar, acogedor y tranquilo, donde todos nos conocemos y nos sentimos muy a gusto.
- 2.- Lo que en primer lugar nos hace falta es el teléfono. Un médico permanente y un lugar para poder jugar los niños.
- 3.- No. En ningún sentido. Pues no tienen lugares para reunirse ni pasar los momentos de ocio ya que sólo

contamos con el Centro Cultural y muchos, después de hacer los deberes del colegio, no les divierte mucho el leer.

4.- Crear puestos de trabajo ya que los jóvenes cuando terminan sus estudios no tienen donde colocarse y tienen que salir del pueblo en busca de un sitio donde poder trabajar.

5.- Quisiera que dentro de 100 años más La Colonia siguiera siendo tan bonita y acogedora como lo es ahora.

JAUME SANSÓ LLULL

1.- Molt canviat (no per bé)

2.- Servicis Sanitaris, Medis de Comunicació, i Deportivitat pel Jovent.

3.- No.

4.- Intentar la màxima unió i col·laboració i poder torna aconseguir el nostre Ideal.

5.- En vista de l'oportunitat, voldria fer una petició a tots es Colòniers, que prenguin part en les Cosses, pel millor funcionament del nostre Poble, que heuríem de ser noltros COLONIERs, els responsables, de fer o no fer.

ANTONIO Mª SBERT BOSCH

1.- ¿Qué ambiente? Si se refiere a la juventud, no me parece definido.

2.- Si se refiere a necesidades sociales, faltan teléfonos, servicios médicos y principalmente medios para hacer deporte la juventud. Es incomprensible la falta de dedicación y fomento de los deportes del mar.

3.- No. Falta encauzar y educar socialmente.

4.- Subvencionar cada año varios viajes y salidas para conocer otros entornos culturales y sociales, o cuando menos fomentar un mayor desarrollo de la enseñanza para los niños.

5.- Que se consigan todos los logros que de buena voluntad, se quieran obtener.

JUAN VALL ANEPAS

1.- L'ambient és bastant agradable.

2.- Telèfons particulars i gabinets públics.

3.- La joventut que demani i supòs que serà atesa.

4.- Procurar ésser agradable i atendre an es màxim els visitants i veïneants.

5.- D'estiu seria agradable una permanència d'un mes.

CENTENARI DE SA COLONIA (Ve de portada)

i uncions i en el compliment pasqual. La parròquia d'Artà es posà aldevant per a pagar les despeses sinó bastava la col·lecta realitzada a la capella de La Colònia, on ben prest ja es celebraren d'una manera singular les festes de Sant Pere i de Sant Antoni de Viana.

L'any 1892, Mn. Jaume Pascual, natural de Binissalem, vicari d'Artà, duu l'administració econòmica de la "Capilla de la Colonia de S. Pedro".

L'any 1896, figura com a celebrant de la missa Mn. Francesc Fuster i Fuster i l'any següent el seu germà Mn. Josep Fuster i Fuster.

L'any 1900 són distints els sacerdots que van a celebrar missa a la Colònia. Entre ells tal volta Mn. Rafel Massanet i Sancho, a)Sergent.

A partir de l'any 1905 queda documentada la celebració de la missa a La Colònia per Mn. Pere Josep Sureda i Sancho, de Sa Canova, fins l'any 1927.

En virtut de providència del Bisbe de Mallorca, D. Gabriel Llopart de dia 20 de juny de l'any 1927 quedava constituïda l'església de La Colònia en Vicaria in capite dia 27 del mateix mes i any, gràcies a la generositat de Dona Dolors Truyols de Despuig, prenent possessoria el seu primer Vicari Mn. Bartomeu Borràs i Rodríguez. El qual vivint sempre allà eixecà notablement el nivell espiritual i cultural del poble.

En el juny de l'any 1935 fou nomenat Vicari Mn. Nofre Jaume i Planisi, natural de Sant Llorenç del Cardassar, que fou substituït en el mes d'agost de l'any 1939 per Mn. Gabriel Massanet i Cabrer, nadiu d'Artà.

Fou el propulsor de les obres del nou temple notablement ampliat, restant la primera capella com a creuer. El nou temple fou beneït, dia 15 d'abril de l'any 1951, pel Bisbe de Mallorca D. Joan Hervàs.

Dia 20 d'abril de l'any 1952, fou consagrat l'altar major pel Vicari General Francesc Planas, per expressa delegació del Bisbe.

Traslladat a Llubí com Ecònom Mn. Gabriel Massanet, fou designat Vicari de La Colònia Mn. Gabriel Fuster i Forteza, natural d'Artà, pel mes de març de l'any 1954.

Del seu pas en queda, entre altres realitats, el nou campanar que fou beneït dia 15 de maig de l'any 1962.

Per decret de dia 6 d'abril de l'any 1969 fou eixecada l'església de La Colònia a la categoria de parròquia, començant a actuar en aquest sentit dia 15 de maig de l'any 1969.

A la mort de D. Gabriel Fuster, ocorreguda en el novembre de l'any 1978, estant a punt de celebrar els 25 anys de permanència a La Colònia i de la seva jubilació, els capellans d'Artà prengueren altra volta la responsabilitat de la cura i administració de la parròquia de La Colònia de Sant Pere.

A. Gili

LA RETÒRICA

No sé si vos ha succeït, però a mi, quan sent la necessitat de comunicar-me amb l'amic, el company, per tant de participar-li el meu criteri la meua opinió o parer envers de qualsevol motiu, que sent clara, diàfana i transparent a dintre meu, a l'hora de vessar-la, les paraules rellisquen acaramullades i fora ordre ni concert. Pot ésser -pens de vegades- que la claredat i transparència, m'indueixen, equivocadament, a creure que els senzills punts de referència -paraules- que vaig donant són lo suficientment precisos i concrets perquè, el receptor, es pugui forjar la idea que tenc i vull expressar.

I això és el que vull evitar: aquest acumulament de paraules desordenades i confuses que no deixen quasi entreveure el fons d'aquest parer.

Fet l'aclariment que considerava precís, i amb el desig obstinat de no avorir i si de comunicar, obrim ja la porta de l'obscura cambra a on reposa la qüestió que vull exposar i que encapçala la present col·laboració, primera d'un conjunt de treballs que si em deixen i no cansen fora mida, aniran aparaguent més o menys periòdicament en aquestes estimades planes de BELLPUIG, alenar i batec constant i casolà -afatigat de vegades, fred i afalagador, altres- d'un poble que tots estimam, i que desitjam capdeventer i irreprotxable dins l'esbrinat i falaguer caminar de la comunitat illenca cap a temps indrets immillorables.

Començ, idò, si vos pareix, no sense, abans d'irrumpre de ple dins l'exposició, demanar-vos, amb tota humilitat i senzillesa, que perdoneu les inconveniències i limitacions que pogueu entendre o descobrir llegint els meus escrits. Les primeres, desproveïdes de tota mena de males intencions i, molt menys de segons sentits. Les limitacions: les pròpies de l'autor, que aprofita modestament per suplicar, estimats lectors, la vostra benevolència i comprensió.

I anant, ara si, com neix el sol el matí, sortint del fons de la mar, o llunyà dins l'horitzó, vull començar, a la fi, la meua breu col·laboració.

I dic breu perquè, amables i pacients lectors, m'adon ara mateix que l'espai assignat per incloure aquestes ratlles, fetes amb l'il·lusió primerenca d'un novell i tímid autor, es van acabant, el mateix que mor el cant de les aigües del torrent quan arriben les colrades estivenques. I davant aquest fet segur i veritable de la manca d'espai, de vida, de pluja, no em resta més que ésser breu i concís. I vos promet ho seré:

Vull parlar de la RETÒRICA: "... art del ben parlar. Elegància artificial del llenguatge, en què s'atén més a les paraules que els conceptes o sentiments. Abundància de paraules, sobretot quan són excessives, fora de lloc o enganyadores". Aquesta és la definició que de la paraula ens dóna el Diccionari Alcover.

L'exemple pràctic, més o manco aconseguit, el teniu aquí mateix i el podeu trobar repetit molt sovint allà i més enfora.

Quantes paraules, promeses i fets i tot fets i vivències inclourieu dins la retòrica i els seus llindars? Quina relació hitrobau amb l'hipocrèsia? Quants d'enganyis hem sofert i sofrim encara, desfressats amb paraules tendres, suaus i afalagadores?...

"... No es preocupi, confiança, jo li solucionaré... No en faltaria d'altra..." i uns copets a l'esquena, estreta de mà i ... "quin senyor més amable i atent. I com parla de clar. I que n'es de senzill!!!.- "No es preocupi, jo li promet que ho tindrè amb compte i faré quant estigui en la meua mà".

I quin preu ens costarà. A quant es paga el kilo de bones paraules i desfressada amabilitat de copets a l'esquena?

A la llista de preus oficials no s'inclouen els enganyos.

Adéu siau.

AMEN

RECEPTE

DEL MES

CROQUETES DE PEIX

INGREDIENTS:

- 400 grams de peix (el més apropiat és es rap mesclat amb molls)
- un tassó i mig (d'aigua) de llet
- dues cuerades de farina
- una cuerada de saïm
- i mitja ceba.

Manera de fer-se:

S'agafa es peix i se'l bull, se li treu s'espina i s'esflora.

Se fon sa cuerada de saïm, se li posa sa ceba picada i se fregeix anant alerta que no se cremi. Una volta frita, se li afegeix sa farina. Llavors se li afegeix es peix, un poc de juvert, se li va afegint sa llet a poc a poc i a tot se li afegeix un vermell d'ou i se remena fins que se desferri sa pasta de sa pella i se lleva d'es foc. Se'l posa a refredar i se fan ses croquetes (en toquen sortir una trentena).

Passades per farina (per fer ses croquetes), llavors se les passa per ou i galleta, se fregeixen.

sessió consistorial

EXTRACTE DELS ACORDS DE LA SESSIÓ ORDINARIA DEL 27.05.82

(Tots els acords foren adoptats per unanimitat. Hi assistiren onze dels tretze membres).

- 1.- Llegida l'acta de la sessió de dia 11 de maig, va ser aprovada.
- 2.- Vistes les disposicions que contenen el R.D. 211/82 i la O.M. del 25.02.82 relatives a les retribucions dels funcionaris, s'acordà regular-les amb els augments mínim pel que respecta al Secretari i màxim pel que respecta als funcionaris.
- 3.- S'acordà sol·licitar del Ministeri d'Obres Públiques la subvenció del 50% per a la redacció del projecte i realització de les obres de l'estació depuradora d'aigües residuals.
- 4.- Vista la proposta del Grup PSOE sobre construcció, en quatre fases, d'una sèrie de clavegueres per a la recolecció de les aigües pluvials, fou aprovada.

EL MUSEU REGIONAL D'ARTÀ,

PREOCCUPACIÓ DE LA PART FORANA

Fotos: P. Sancho

La comunicació rebuda recentment pel Museu Regional d'Artà en el sentit que els objectes estatals depositats al Museu passin definitivament a engrossar el Museu de Mallorca ha estat rebuda amb una gran repulsió no sols per la seva Junta i tot el poble d'Artà, sinó també per tota Mallorca.

D'aquest inoportú succés se n'ha fet portaveu la mateixa televisió, la premsa illenca i els periòdics artanencs "Bellpuig" i Sa Comare Beneta. No podia faltar semblanment la Premsa Forana a dir-hi la seva, sempre a punt per a defensar els interessos dels pobles envers La Ciutat.

El Museu Regional d'Artà fou fundat fa més de 50 anys, essent el pioner en les excavacions arqueològiques, gràcies a l'interés d'una sèrie de persones i amb ajudes notables de l'Ajuntament d'Artà i de la Diputació de Balears. Fruit de la dedicació i de les excavacions realitzades amb la col·laboració del poble i amb els diners dels propis fundadors va ésser la troballa dels cins guerrers i altres objectes, objectiu de la comunicació del Ministeri de Cultura. Efectivament, fa uns 40 anys, es varen firmar els documents de depòsit, sens dubte per

una forta impossició de l'Administració i, amb la convicció que aquests depòsits sempre permanecrien al Museu, per part de la Junta fundacional que mai acceptà la documentació dels esmentats depòsits. El Museu, per tant, ja en el seu començament, ja en les excavacions, ha estat una obra popular, sense cap intervenció estatal amb diners.

El Museu té uns estatus i una Junta on estan representats diferents estaments i entitats com són: l'Ajuntament, l'Institut de BUP, "Sa Nostra"... i està legalitzat com a persona moral eclesiàstica, per voluntat dels fundadors.

La Junta del Museu, digníssima continuadora dels fundadors, no sols ha sabut guardar els objectes del Museu, sinó que ha millorat notablement les instal·lacions del mateix amb mesures de seguretat, gràcies a la confiança que li ha depositat "Sa Nostra".

Per altra banda, Artà compta amb un Institut de BUP, on es concentren els estudiants de la comarca de Llevant. Visitant el Museu, podran estudiar les troballes dins el seu propi ambient, des d'on ha de partir sempre tota autèntica educació, ja que endemés, a les noves instal·lacions del Museu, se ha adaptat una sala

amb una finalitat merament didàctica i amb publicacions pedagògiques molt avançades per a educar el nin des del seu propi medi.

Totes aquestes raons i altres més que es podrien treure fan que el Museu Regional d'Artà, els artanencs, el poble d'Artà continuïn essent mereixedors de guardar aquests notabilíssims objectes que són seus. Al manco així els va considerar l'Administració quan els hi va confiar fa uns 40 anys. La constància, la dedicació i la forma com els artanencs han sebut servir el seu Museu són garantia de la seva responsabilitat futura.

Algunes preguntes:

-Quines garanties tenen les persones que depositen els seus objectes al Museu, si el mateix Estat és el primer en aixecar els seus?

-No ens diu la més moderna pedagogia que els objectes han d'ésser observats dins l'ambient on han estat trobats?

-Còm queda premiada la feina dels fundadors?

-Quines raons ocultes pot haver-hi en aquesta comunicació?

-Què passaria si la Diòcesi també aixecava els seus depòsits que té en el Museu de Mallorca?

I REGIONAL PREFERENTE

LIGUILLA DE ASCENSO

la tercera más cerca

ARTA 2 - SEISLAN 1

Como ya anotábamos en nuestro anterior número, la visita del equipo menorquín era temida a todas luces, y por cosas de ese deporte la "clara victoria, no se produjo". Se ganó; pienso que muy bien, no en resultado, pero sí en fútbol. Sin menospreciar a ciertos elementos que de vez en cuando y cuando les interesa acuden a Ses Pesqueres, para luego desprestigiar todo lo que uno bien o mal publica, pero que al fin es la opinión que tiene, y que considero que es muy personal, como cualquier criterio que tiene todo aficionado cuando está presenciando un partido de fútbol..., no, no pienso seguir en el rollo, ni pienso hacerme una de estas empanadas mentales (bendito nombre), que suele anotar el superdotado Vices, llamado GOL, y que hasta en ciertas crónicas ni tiene riñones de firmarse, pero si la gran cara de ver ciertos partidos en Artá sin pagar un solo duro; pero es que nuestra Directiva es demasiado noble (para algunos), que amén de toda controversia que anotó el referido Sr. días pasados en cierto periódico de la isla, muy seguros estamos que la visita a Menorca nos recibirán muy bien, como también se

les hizo en Artá, y no por la mala cizaña de este "comentarista" se dilucidará todo lo que puede ser un gran acontecimiento en tierras menorquinas.

Volviendo al encuentro, el Seislan vino a por su partido, es decir impedir que se le marcara un tanto, lo estuvo logrando durante mucho tiempo, tiene en sus filas hombres de gran veteranía y de buen saber estar; pero tantas veces va el cántaro a la fuente que al final... claro subió el primer gol al marcador, obra de Estrany, no pasó mucho tiempo cuando en un claro penalty a su delantero centro, se empató el encuentro. El Artá seguía luchando para conseguir la victoria, y en un precioso remate de cabeza por parte de Rodríguez, los locales conseguían los dos puntos en litigio.

¿Juego duro, sucio, malo...? Uds opinarán, pensamos que un poco de todo si hubo.

ARTA 1- BADIA 0

Partido jugado este pasado sábado y como viene siendo costumbre vimos aficionados de toda la comarca. ¿Será que el Artá es algo más que un club?, por cierto no nos referimos a los catalanes; pero es que lo repe-

tido tantas veces refiriéndonos a la afición, cada día más se está demostrando, y haciendo caso al viejo refrán: "¡dónde las dan las toman!" seguro que nuestro visitante de turno tomó buena nota de ello, y que quien mal empieza, peor termina.

Sobre el encuentro poco diremos que cualquier presente en Ses Pesqueres no viese. El Artá en este encuentro derrotó por completo al gallito de turno y de toda esta finalizada primera Preferente. Sólo se marcó un tanto, posiblemente el que menos se podía esperar, oportunidades del Artá, muchas. Un resultado posiblemente justo, tres a cero, ¿me dirán Uds. que el Badia pudo hacer algo para doblegar a los locales?. El Artá le fue superior en todo momento, y una vez más diremos que la mala fortuna acompañó a los de casa y naturalmente no queremos menospreciar al gran portero Pascual, pero en esta tarde la suerte estuvo de su parte.

Sí, queremos alabar a todo nuestro equipo, que supo estar a la altura del encuentro dando un paso de gigante para poder conseguir a lo mínimo la segunda plaza de esta interesante liguilla de ascenso.

Artigues

en la muerte de un niño (décima)

En la aurora candorosa
de su balbucir primero,
aciago fin tempranero
halló su vida preciosa.
Agostose como rosa
rota por el vendaval
y cuando en albo cendal
ascendía su alma al Cielo,
aquí dejó desconsuelo
y vacío sin igual.

Ciudadela, 1981
Pedro ESTEVA SANCHO

AGRUPACION SOCIALISTA DE ARTA nuevo Comité Local

La Agrupación Socialista de Artá, ha celebrado Asamblea General para elegir el nuevo Comité Local del Partido, día 31 de mayo pasado.

Por la mayoría de sus afiliados asistentes quedó elegido de la forma siguiente:

PRESIDENTE:
ANDRES SERVERA PERELLO
SECRETARIO GENERAL:
ANTONIO MARIA GINARD
SECRETARIO DE ORGANIZACION:
JOSE MISLATA CUELLAR

SECRETARIO ADON. Y FINANZAS:
SEBASTIAN TOUS ALZINA
SECRETARIO ACCION MUNICIPAL:
JOSE SILVA GIMENEZ
SECRETARIO DE FORMACION:
RUFINO BARRIENTOS SANCHEZ

Como representante de la Agrupación en el Comité Insular de la Unión Socialista de Mallorca, quedó el compañero SEBASTIAN TOUS ALZINA.

Artá, 1 de junio de 1982
SALUDOS SOCIALISTAS